

VESTI IZ SLOVENIJE

MOHORJEVA DRUŽBA V kominformista.
CELJU je nasilno likvidirana. Ta družba, ki je največ storila za splošno visoko narodno kulturo v Sloveniji, je doslej delala in životala, ker so nekateri odborniki skušali doseči nekako pomirjenje s komunistično oblastjo. Sedaj so prišle vesti iz domovine, da so komunisti enostavno likvidirali in njeno premoženje konfiscirali.

V BELGRADU so zaprli bivšega poslanca in ministra Ljubomira Mihajloviča.
PISMO Z BREZIJ pove: Gostilne zaprte. Cerkev je odprta. Je zopet tam en franciskanski pater. Delajo pa težave in neradi gledajo kaka romanja ali kaka večja potovanja na Brezje. Kolhozi se vedno bolj uvajajo. Oddaje so zelo hude in se strogo izvajajo. Gospodarstvo hira. Na delo v gozd morajo tudi dekleta.

KOMINFORM, to je beseda, ki pomeni v Jugoslaviji strašilo na vse strani. Kominforma se boji Tito, kominforma se boje komunisti in nekomunisti, titovci in netitovci. Oblasti so obsedene s preganjanjem kominforma. To vsi vedo. Zato pa se tega strašila poslužujejo vsi osebnostni sovražniki in vse propalce. To vsi vedo. Zato pa se tega strašila poslužujejo vsi osebnostni sovražniki in vse propalce. Ovi jajo svoje nasprotnike kot kominformiste. Sami pravi kominformisti ovajajo titovce titovcem kot kominformiste. V mnogih slučajih se jim je posrečilo, da so preprečili OZNO in UDBO, da je najzvestejše titovce tiho spravila pod rušo. Tako je Tito dal zapreti in ubiti svoje ga zvestega generala Lekića in celo svojega lastnega šefa kabineta Moma Djurića. O teh še sedaj nihče ne veruje, da nista bila s Titom, pa sta vendar bila žrtvi intrige in ovadbe, da sta

Franc Ibic, roj. 1908, z ženo in sinovi: 21, 19 in 8 let ter hčerko 17 let,

Stanko Zitterschlager, roj. 1905 v Ljubljani, strojni risar, ključavničar, inštalater, z ženo, sinom 17 let, hčerami: 15, 9 in 7 let ter tačo Ivano Koprivec roj. 1929 v škofiji Lodi,

Ivanka Kalčič, roj. 1911 v Bocu pri Ilirski Bistrici, gospodinja z 4 letnim sinom,

Jurij Veider, roj. 1894 v Mengšu, z ženo, sinom 17 let in hčerami: 25, 19 in 14 let,

Marija Breclj, roj. 1897 v Gmžah pri Celju, gospodinja, z sinovoma: 22 in 16 let,

Antonija Šircelj, roj. 1893 v Reki, gospodinja, s hčerko 17 let,

Franciška Jauhar, roj. 1880 v Mavčicah pri Kranju, s hčerama: 29 in 27 let,

Oskar Hirš, roj. 1898 na Vrhniki, aktivni oficir, kmetijska dela, z ženo, hčerama 23 in 20 let ter sinovoma 17 in 14 let,

Ignacij Hren, roj. 1891 na Vrhniki, vinski in lesni trgovec, žagar, skladiščnik, z ženo in hčerami 24, 20, 17, 13, 11 let in sinom 10 let,

Jernej Hribar, roj. 1898 v Trnovčah pri Kamniku, kmet in organist, z ženo in sinovi: 23, 21, 11 let ter hčerami 18 in 12 let,

Franc Kimovec, roj. 1905 v Lahanovcih pri Komendi, kmet in zidar, z ženo in hčerami: 11, 9, 3 in 1 leto.

Tri na dan
Pravijo, da bo zdaj pisatelj Lojze Adamič začel pisati knjige o Titušu. Nepotrebno delo, ker itak vem, kaj bo pisal o njem, namreč to, kar je bilo že stokrat na krožniku, pa spet pogreto.

Prva knjiga o Titušu bo zagledala beli dan baje šele drugo leto. Kakor se vrtijo zdaj dogodki v Evropi, bo to malo kasno. Morda bo dal Lojze knjigi naslov: Tituš, bil je, a nema ga više.

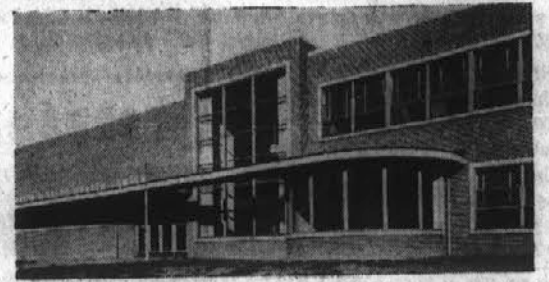
Knjiga bi morala biti poceni, ako je Lojze dobil na roko že toliko in toliko, da piše propagando v Ameriki za Tituša. Knjiga v Ameriki ne bo šla, če se bo zgodilo po prerokovanju Proletarca, da je Lojze v Ameriki že opelel s svojo pisano robo.

Škof Dr. Gregorij Rožman prispel v Argentino

Posebno poročilo Ameriški Domovini — Prisrčen sprejem na letališču — Sprejem pri predsedniku Peronu in kardinalu — Škof bo tam birmal slovenske otroke — Akademija Društva Slovencev

Buenos Aires, Argentina. — je skupina Slovencev, ki mu Danes 12. okt. 1949 po polnoči priredi skupen obed. Popoldan ob 11. do 12. oktobra ob pol enih bo obiskal slovenske šolske seje prispel na letališče "Moron" stre na Paternalu, zvečer bo popri Buenos Aires ljubljanski setil svečano sejo Društva Sloškof dr. Gregorij Rožman v vencev; druge dni v tem tednu spremstvu Rev. Julija Slapšaka, bo vporabil za obiske kardinalu, Bil je navdušeno sprejet od precejšnjega števila Slovencev, ki škofom; imel bo pogovore so ga pričakovali v Moronu že od 7 ure zvečer.

Priprave za sprejem Prezvizienga ljubljanskega škofa so že nekaj tednov v teku. Predsednik Pripravljalnega odbora France Kremžar, predsednik slovenskega parlamenta z dne 3. maja 1945 leta — se s svojimi sodelavci, vzetimi in vseh slovenskih svetnih organizacij in cerkvenih, trudi, da bi bivanje Prezvizienu gostu čim bolj prijetno in plodno za Slovence v tej širni pokrajini. Ker prihaja Prezvizienu med tednom, bo pravi njegov sprejem šele v nedeljo popoldan: te dni pa bo porabil za oficijelne obiske in pogovore s svojo duhovščino. Zato smo tudi držali v tajnosti njegov prihod na letališče, kajti ni kazalo, da bi klicali ljudi na letališče, oddaljeno od mesta z avtom več kot eno uro, zlasti še, ko je delavnik in ni nobenih pripravi, da bo letalo prispelo v pravem času. Zato je bil tja povabljen širši sprejemni odbor, v katerem so bili od vsake organizacije po dva zastopnika in pripravljalni odbor v celoti. Z dvema velikima avtobusima smo se odpeljali od našega zbirališča na Martinezu že v torek popoldan ob pol 6, ter smo bili pred sedmo, ko je bilo napovedano letalo, že na aerodromu. Tam pa smo zvedeli najprej, da prispelo letalo po osmih, čez kake pol ure pa, da po polnoči s peturno zamudo. Nekaj ljudi je nato odšlo domov, zlasti pevci k pevski vaji in duhovščina, da se vrnejo v polnoči, drugi pa smo stopili v bližnjo slovensko gostilno in tam v lepem pomenku čakali letala. Čep prav je bilo že pozno, se je okrog polnoči zbralo na letališču pet čez sto ljudi; ob polnoči in deset minut je priletelo letalo "Panamericana" iz katerega sta stopila Prezvizienu in Rev. Slapšak. Ob stopnjicah ga je pričakovala slovenska duhovščina na čelu z Rev. Hladnikom in Rev. Oreharjem, pa tudi mestni župnik Rev. Figallo od Svete Julije, kjer bo Prezvizienu njegov gost ves čas bivanja. Ko je stopil iz poslopja, smo ga Slovenci, ki smo pred vrati napravili krog, navdušeno pozdravili ter ga sprejeli s pozdravnimi besedami in rožami. Pozdravne besede mu je izrekel v imenu Slovencev predsednik Pripravljalnega odbora, na kar mu je izročila šopek vanjancina Kovačeva ter Zajčev fant in Skobrneta majhna punčka. Prezvizienu je nato podal vsakemu roko, najprej predsedniku Društva Slovencev Milošu Staremu, potem pa vsem predstavnikom družtev, staroseljskega (ki so v lepem številu prihili pozdravit škofa) in vsem, ki so ga čakali. Na argentinski državni praznik bere škof svojo prvo sveto mašo pri brezjanskem oltarju v Lujanski baziliki (največja argentinska božja pot!) v bližini mesta. Tam ga pričakuje

Newton D. Baker zdravstveni center na 1465 E. 55. St., ki bo slovesno odprt nocoj ob 8. Govorila bosta guverner Lausche in župan Burke. Vsi ste prijazno vabljeni. Vstopnine ne bo nobene.

Ogromne so se naloge za rešitev beguncev

New York. — Vrnili se je iz Evrope. Msgr. Swanstrom, direktor Narodne katoliške Dobrodelne organizacije v Ameriki. Prepotovaj je Nemčijo, Avstrijo, Italijo in Francijo. Taki je dal izjavo, v kateri je poudaril nujno potrebo, da se sprejme novi zakon za naselitev beguncev, ki leži v kongresu in po katerem bi moglo priti v Združene Države vsaj novih 130,000 beguncev iz Evrope. Opozoril je, da je sedaj v zapadni Evropi novih 12 milijonov ljudi, ki so zbežali iz vzhodnoevropskih težav pred komunističnim terorjem in bo treba misliti kje in kako bodo mogli živeti. Povedal je tudi, da je obiskal Svetega Očeta, ki smatra, da je rešitev problema begunstva nujen predpogoj za ureditev Amerike v Evropi in v svetlo sploh. Doslej je prišlo po begunskem zakonu v družene Države kakih 36 tisoč ljudi in od teh jih je pomagala katoliška organizacija 35 tisoč, ostale pa protestantske in judovske organizacije.

Kot sem čul, so tudi čilenski Slovenci škofa čakali na letališču v Santiagu, tam ga je pozdravil Rev. dr. Trdan.

Novi Slovenci potujejo v USA

Liga katoliških slovenskih Amerikancev obvešča, da so na potu v Ameriko naslednji Slovenci:

- Alojzij Bajuk, ki gre v Brooklyn, N. Y.,
- Alojzij Kukman, ki gre v Fontana, Cal.,
- Ivan Horzen z ženo Terezijo, ki potujeta v Denny Terrace, Columbia Richland, South Carolina,
- Antonija Natlačen, ki potuje v Cleveland, O.,
- Rudolf Drmota gre v Cleveland, O.,
- Mirko Odar, gre v Willard, Wisc.,
- Franjo Kranjc z ženo Vero in otrokom Danijelo in Viktorjem potujejo v Detroit, Mich.,
- Karej Ceglar, gre v New Rochelle, N. Y.,
- Robert Martin z ženo Ilonko in sinom Robertom potuje v Jersey City, N. Y.,
- Vinko Račić gre v Pittsburgh, Pa.,
- Jože Škerjanc gre v Pueblo, Co.,

Za njihovo potovanje po USA je poskrbelo. Sponzorji bodo pravočasno obveščeni kdaj in kam naj pridejo po svoje varovanje na najbližje železniško postajo.

Ženska je zdaj stara 73 let, pa je ponosna, da je kradla 40 let

Berkeley, Cal. — Ko je Mrs. Frances Worthington, stara 73 let, stopila z vlaka v tem kraju, jo je čakal prijazen sprejem lokalne policije, ki jo je v avtu spremila na glavno policijsko postajo. Ženska se je pripeljala iz Salt Lake City, Utah, kjer ji je postalo nekoliko premerodno, kot sama pravi, ker jo je začela policija nadlegovati.

Sama pravi, da je začela krajski, kot je bila stara 33 let in je bila prvič zaprta v Lansing, Kansasu, kjer je pa pobjegnila iz ječe. Od takrat je neprestano kradla in misli, kakor se sama baha, da je v 40 letih pokradla za najmanj \$500,000 vrednosti.

Trdi, da ne verjame, da bi bila katere druga ženska na svetu tako spretna v tej "obrčiji", kakor je ona. Pravi tudi, da je bila policija povsod zelo prijazna do nje, kadar ji je prišla v roke.

Ko se je peljala v policijskem vozu, je večkrat posegla v svojo ročno torbico in metala skozi okno bankovce po \$20 in \$10. Kaj bodo te smeti, je rekla. Policija je morala avto ustavljati in pobirati "solato" po cesti.

Razne najnovejše svetovne vesti

PRAGA, ČESKA. — Češka komunistična stranka sedaj napada belgradskega zastopnika sv. Očeta, nadškofa Joseph Patrick Hurley-a, da je pomagal zapeljati Tita in njegovo klico v imperialistični blok držav. Poleg njega komunistično glasilo "Mlada Fronta" napada jezuitski red, da je organiziral celo mrežo sodelavcev, ki so spravili Tita iz kominforme in k uporu z Rusijo.

MUENCHEN, NEMCIJA. — Zloznana nacistična morilka Elza Koch, ki je bila najbolj kruta morilka zapornikov v nacističnem taborišču Buchenwald, je zapustila ameriški vojaški zapor, ker je doslužila kazen, ki jo ji je naložilo ameriško vojaško sodišče. Istočasno pa jo je že čakalo povelje nemške policije in sodišča, da se mora zopet zagovarjati za umore 29 oseb. Odšla je v nemški zapor.

ATENE, GRČIJA. — Poveljstvo komunističnih upornikov na Grškem je objavilo da se bo nehalo vojskovati. Komunistični radio sicer pravi, da komunisti ne bodo niti odložili orožja, niti razpustili svoje vojske, grška vlada pa zatrjuje, da so doživeli popoln poraz in zato sedaj objavljajo, da prenehajo s prelivanjem krvi. Komunistične radijske postaje v drugih deželah pravijo, da je komunistična civilna vojska na Grškem končana zato, ker so v teku pogajanja pri Zvezi Narodov o balkanskem vprašanju.

BROUGHTON, Pa. — Dne 4. okt. je tukaj umrl po dolgotrajni bolezni Anton Vidmar, star 70 let, doma iz Rovt, Notranjsko. Zapuščena žena, sina in dve hčeri. V tej naselbini je živel 45 let.

Razne drobne novice iz Clevelanda in okolice

Baragova pratika — Zdaj že lahko dobite Baragovo pratiko v Grdina Gift Shoppe 6113 St. Clair Ave. Pratiko in večerice dobite za \$1.50. Kupite knjige, dokler je zaloga. Ako kupite samo eno knjigo je 80 centov.

Kdo je zgubil prstan — Jakob Pirman, 6101 Glass Ave. je našel zlat deski prstan pri cerkvi sv. Vida. Lastnik naj se zgasi za prstan na gornjem naslovu.

Smrt v domovini — Mrs. Ana Tomšič, 1193 E. 61. St. je prešla iz domovine žalostno vest, da ji je 30. sept. umrla ljubljena sestra Angela Blatnik, ki je bila nad 25 let šolska sestra reda Sreča božje ljubavi v zavodu sv. Jožefa v Sarajevu. Zadnjih 6 mesecev pa je živela doma v vasi Sklečec, fara Šmihel pri Žužemberku, ko je Titova vlada razpustila samostan in sestre pogonala na cesto. Tukaj zapuščena je omenjena sestra Ana Tomšič in sestro Mary Blatnik ter brata Franka Mervar, v starem kraju pa pet bratov in več drugih sorodnikov. Naj ji bo rahla domača gruda, preostalim naše sožalje.

Sedma obletnica — V aredu ob 8:30 bo darovana Josephine Toporič v spomin 7. obletnice njene smrti.

Značilen govor — Ko se je pred nekaj dnevi vrnila v Columbus, Ohio, konvencija Ohijskega bratskega kongresa, je obdržal otvoritveni govor prvi asistent državnega zavarovalniškega oddelka, August Prijatelj iz Clevelanda. Njegov govor je bil od vseh delegatov priznan kot eden najboljših stvarnih, kar so jih še slišali ob takih konvencijah. V to važno službo je Aug. Prijatelj imenoval guverner Frank J. Lausche.

Darovi za begunce — V našem uradu so bili izročeni sledeči darovi za pomoč slovenskim beguncem in brezdomcem:

Po \$10 John Malaga, 12918 Farrington Rd., Cleveland 5 in imeenovana na zborovanju Lige.

Po \$5: Msgr. V. Hribar, Justina Volarich, Willard, Wis. in Jennie Lutzar, 1035 E. 69 St.

Po \$2: John Pelham, Houston, Pa. in John Chacata, Enumclaw, Wash.

Po \$1: Ann Zalar, 1038 E. 70 St. in Mary Nemanč, 1379 E. 43. St.

(Anton Meljač iz Newburgha poroča, da so pri njem izročili darove sledeči: Mary Jerič, 3565 E. 81. St., \$2, Anton Valentič, 3603 E. 78. St., \$1 in Ralph Godec iz 80. St. je dal \$1.

Vsem skupaj prav iskrena zahvala v imenu slovenskih revežev. Priporočamo še drugim, da bi kaj darovali v ta namen ob priliki.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVO, Editor) Cleveland 2, Ohio
 6117 St. Clair Ave. Henderson 0628
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

OCTOBER

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

Entered as second-class matter January 6th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

38

No. 204 Tues., Oct. 18, 1949

Mednarodni položaj je mirnejši

Kljub temu, da je svet zvedel, da imajo Rusi svojo atomsko bombo, kljub temu, da se politično ozračje na Balkanu napolnjuje z elektriko, kljub ostanki francoske vlade, kljub proklamaciji komunistične vlade na Kitajskem in kljub vsem prijateljskim prijemom med kitajskimi in evropskimi komunisti, vendar smatrajo poznavalci, da je mednarodno podnebje mirnejše nego je bilo in da je v političnih oblakih manj strel kot jih je bilo dosedaj. Nekako mirnejši je zapad in demokratičen svet nekako bolj samozavesten.

Glavne označbe sedanjega političnega položaja bi bile te:

Rusi vedo, da ameriška vojska v Evropi ni le vojska za parado ampak vojska, ki je pripravljena za boj. Bila je reorganizirana od vrha do tal. Prejšnji komandanti in oficirji, ki so imeli v glavnem samo upravne funkcije v Nemčiji, so odšli in nadomestili so jih novi ljudje, ki imajo izkušnje v resničnem vojskovanju. Vojski niso samo stražniki in policaji. Vse te dolžnosti so sedaj prepustili Nemcem. Amerikanci se sedaj resnično vežbajo in resno pripravljajo, da bi branili evropski zapad napram vsakemu ruskemu poizkusu prodiranja.

Rusi vedo, da tudi vojaška skupnost zapadne Evrope ni le prazna beseda. To poletje so bile vojaške vaje v Belgiji, Franciji, Nizozemski in Nemčiji, pa so pokazale, da so povsod nastopale vojaške sile zapadnih narodov skupno. Poleg ameriške aviacije je bila povsod angleška artilerija in proti avijonska obrambna služba in poleg domačih vojaških strokovnjakov in oficirskih zborov so povsod sodelovali tudi častniki vseh držav članic Zapadno-evropske Zveze, povsod se je pojavljala skupna vojaška moč, skupno orožje, skupna uvežbanost, skupni načrti.

Rusi vedo, da ne morejo brez rizika, da razvnamejo novo svetovno vojno, vkorakati v Jugoslavijo in pokoriti Tita. Prišlo jim je na ušesa, da bodo istočasno, ko se začne sovjetski marš v Jugoslavijo, tja šle tudi ameriške in angleške čete in druge sile. Zato so Sovjetske pretnje Titu tako oslabele, zato je Togliatti kot zastopnik sovjetske politike s takim povdankom povedal, da Rusi ne bodo šli z vojsko nad Tita, ampak bodo prepustili jugoslovanskim komunistom samim, da z njim obračunajo. Rusi ne bi bili tako skromni, če bi vedeli, da bodo imeli opravka samo s Titom. Tudi Tito je vesel te situacije in je ves samozavesten izjavil po zadnjih manevrih, da bi se boril za neodvisnost Jugoslavije "do zadnjega diha," če bi bilo treba. Vedel je namreč da skoro gotovo ne bo treba, ker je v Moskvi že prevladal strah pred srečanjem z Amerikanci na jugoslovanskih tleh in je propadel vsak sovjetski načrt za invazijo v Jugoslavijo.

Odkritje atomske bombe v ruskih rokah je sicer neprijetna stvar za vsakega človeka, vendar dobro poučeni ljudje pravijo, da neopredeljena nevarnost ni. Rusi namreč vedo, da bi za vsako uporabo atomskega orožja dobili stotero povračilo, ki bi jih prav dobesedno zdrobilo v prah in pepel. Prednost, ki jo ima Amerika, je namreč v tem, da ima edino le ona že dovoljno zalogo atomskih bomb. Rusija tega gotovo še nima. Minila bodo še leta predno bo potrebno zalogo imela. Sedaj je gotovo, da Amerika ne bo uporabila atomskega orožja razen v skrajni sili ali pa takoj kadar bi bila napadena z istim orožjem. Rusi napadli ne bodo, ker vedo, da boja ne vzdrže.

Zapadni svet se neverjetno malo razburja radi komunistične proglasitve zveze med Kitajsko in Rusijo in njenimi sateliti. Diplomati sodijo, da so te zveze že poprej dejansko obstojale in niso radi formalnih upostavitve diplomatskih odnosov nič močnejše in nič drugačne kot so bile. Dejansko so še vedno hudi spori med Kitajsko komunistično vlado in Sovjetsko Zvezo radi Mandžurije in drugih interesov na daljnem vzhodu. Komunistična kitajska stranka je vedno zelo blizu, da proglasi geslo "Azija Azijcem" in ga uporabi tudi proti Rusom. Vsekakor so vsa sporna vprašanja ostala še nerazčiščena. Zato so tudi nekateri zapadni diplomatski zastopniki ostali na kitajskem komunističnem ozemlju.

V Washingtonu je predsednik indijske vlade Pandit Nehru. Prvi in glavni namen njegovega prihoda je, da skuša še osebno prepričati predsednika Trumana, da na indijskem polotoku ne bo miru dokler ne bo on vladar tudi provincijske države Kašmir ali daljne politične poteze bodo pa segale preko celega svobodnega azijskega kontinenta in kovali se bodo načrti kako tam zaustaviti komunistično napredovanje. Indija se uvršča med sile miru in demokracije.

Sovjeti v zadnjem času čutijo, da njihove vojaške tajne prodirajo in da za vse vojaške priprave neverjetno hitro zapad izve. Njihovi politični manevri so postali takoj jasni

zapadnim silam in njihove vojaške spremembe so bile odkrite. Obvestilna služba zapadnih sil funkcionira precizno. Za vsak vojaški napad potrebujejo Rusi nekaj tednov priprave. Predno bi ga mogli izvršiti, bi zapadne sile že lahko stavile ultimatum in pred svetom razkrinkale njihove nakeane ali jih celo s silo preprečile. Zato se previdno umikajo in izgubljajo čas s tem, da v Zvezi Narodov govorijo o svoji miroljubnosti, da potem te govore izkoristijo za notranji trg, ki itak ničesar drugega slišati ne more kot kar prinaša cenzurirano časopisje totalitarne državne uprave.

Rusija je v sedanosti edini možni napadalec. Na svobodnem demokratičnem svetu je, da sedanje slabosti tega napadalec izkoristi, se sistematično utrjuje in energično nadaljuje svojo ofenzivo miru.

BESEDA IZ NARODA

Opazke in pripombe

Cleveland, Ohio. — Zadnjič sem opozoril na dejstvo, da je bil tudi Karl Marks podvržen zakonu zmotljivosti kakor ostali smrtniki in da se na njegov "Kapital" ne moremo nič bolj zaneseti kakor na druga človeška filozofska ali znanstvena dela in teorije, ki danes drže, jutri jih je pa že treba popravliti in spreminjati. Ampak največja in skoraj usodna pomanjkljivost njegove teorije je, da ne vidi in prizna neizpodbitnega dejstva, da niso interesi delavstva in industrijske uprave nikdar istovetni, temveč se križajo tudi v socialistični državi! Oba imata samo en skupni interes: da podjetje gladko in brez prenehanja obratuje. Drugače pa interesi delavca pri vsakem koraku trčijo ob interese podjetja, naj je že slednje v privatnih ali državnih rokah. Neizprosno dejstvo namreč je da nobeno podjetje, nobena tovarna, nobena industrija ne obstoja zato, da nudi delavcu obstanek, temveč zaradi gospodarske potrebe. Korporacija United States Steel na primer ne obstoja zato, da svojim delavcem nudi zaslužek, temveč zato, da proizvede jeklo. V tem pogledu bi ne bilo nobene spremembe, če bi bila lastnica država sama. In potreba po svobodnih delavskih strokovnih inijah bi ne bila za picico manjša — če ne večja — kakor danes. Brez svobodne unije namreč postane delavec tako rekoč suženj uprave, zlasti v deželah, kjer je ta istovetna z državno oblastjo, ki lahko prepreči (primer: Sovjetska Rusija) delavcu svobodno izbiro zaposlitve. A interesi vsake tovarniške uprave, tudi v komunistični družbi, so nasprotni interesom delavstva: v interesu podjetja (tudi v socializirani uredbi) je čim višja in čim uspešnejša produkcija pod čim ugodnejšimi pogoji, kar nasprotuje delavskim interesom, ki zahtevajo čim večji delež produkcije v obliki mezde in različnih socialnih dobrin kakor starostna pokojnina, bolniško zavarovanje itd. toda čim krajše ure.

Kjer ima delavstvo svobodne unije kakor pri nas, si v skrajnosti pomaga s štrajkom, ki je njegovo glavno orožje v boju s podjetniškimi interesi. V komunističnih dezelah, kjer so štrajki na enaki stopnji kakor veleizdaja, mora delavec brezpogojno sprejeti pogoje, ki mu jih narekuje uprava, kateri narekuje državna oblast in nad njo stoječa ena edina stranka, proti kateri ni priziva.

Takšno trenje med delavstvom in industrijo, kakršno je zadnje tedne privedlo do velikih stvak v naši jeklarski in premogarski industriji, je neizogibno in ga ne odpravi noben sistem. To trenje namreč ni tu zaradi gole kapitalistične pohlepnosti, temveč zaradi fundamentalnih razlik med bistvom dela in kapitala, delavstva in podjetništva. Ker tudi državno lastništvo ne more odpraviti tega trenja, teh križanj se interesov, naravno sledi zaključek, da je delav-

stvu v socializirani družbi svobodno unijsko gibanje prav tako ali pa še bolj potrebno kakor v kapitalistični družbi.

Te dni sem kupil vstopnico na koncert Glasbene Matice, ki se bo vršil dne 6. novembra popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Sporeda sicer še nisem videl, toda brez tega vem, da nam bodo Matičini pevci in pevke in njihov pevovodja Ivan Zorman pripravili nekaj ur lepega užitka kakor vselej. Na svidenje!

Prva, ki je poslala tri dolarje za roman JUTRO BREZ SONCA, ki je zdaj v tisku, je bila Mrs. Olga Hansen iz sončne Kalifornije. Tone Šabec, ki je rokopis bral, pravi, da se prav gotovo ne bo kesala. "Citatelj bo našel v njem dovolj vsega, kar je potrebno za privlačen roman: ljubezni in romantike, napetih prigod in dramatičnih prizorov, zanimivih zapletljajev in razpletov, v duhu in v srce pogleda in ga vpraša, kaj mu je potrebno za srečo. Obenem razgali tudi nekatere politične in filozofske zablode našega časa in jih bica s satiro, tako, da bo prišel tudi politično navdahnjeni citatelj na svoj račun."

"Jugoslavija v vrtincih vse sorte intrig", se glasi naslov na prvi strani Proletarca od 5. ok.

tobra. Ne oporekam, da ni Jugoslavija pod Titom v vrtincih vsakovrstnih spletk ali intrig vseh sort, ampak takšna pokvečena slovnica v naslovih bode v oči. Človek je pod vtisom, da smo bili Slovenci udarjeni poleg drugega tudi z "ljudsko slovnico".

"Ko zadnje čase prebiram poročila o zasedanju Združenih narodov," mi je oni dan zupal sosed Miha, "sem pod vtisom, da so Stalinovi in Titovi zastopniki največji resnicoljubi pod soncem. Vselej, kadar omenjajo drug drugega pred svetovnim forumom, ne prihaja iz njihovih ust nič drugega kot sama gola resnica: Lažnivci! Lumpje! Razbojniki! Goljufi!"

Češki komunisti so dokazali s svojim ukazom, da se morajo vsi Čehi naučiti "jezika bodočnosti" ruščine, da so slabi psihologi. Drugače bi morali vedeti (Dajle na 3. strani.)

Prijaznim rojakom

Cleveland, O. — Podpisani sem ob prihodu iz stare domovine našel pri vseh rojakih in znancih toliko iskrenega prijateljstva, da si ob mojem odhodu na novo službeno mesto štejem v prijetno dolžnost vsem izreči moje prisrčno zahvalo! Posebej globoko zahvala pa naj velja vlepšostovani družini Mrs. in Mr. Mici in Anton Sajovic, kateri mi je ves čas mojega bivanja v Clevelandu nudila tako velikodušno vsestransko gostoljubnost! Vsakemu posamezniku in vsem skupaj moja ponovna zahvala in prisrčni Bog plačaj! Na svidenje!

Leon Kristanc.

Odmevi Glasbene Matice

Cleveland, O. — Pevci in pevke Glasbene Matice se prav prično pripravljajo za svoj jesenski koncert, s katerim namenjajo počastiti spomin našega slavnega pesnika Franceta Prešerna ob stoletnici njegove smrti.

Z dobro izbranim programom pod vodstvom svojega pe-

ČE VERJAMETE AL PA NE

Dnevi so naglo potekali in vsako soboto sem bil bliže prvemu milijonu. Uvidel sem, da je resnica, kakor so ljudje pravili, da je najtežje spraviti skupaj prvi milijon. Ko imaš tega, potem gre pa kar samo, menijo taki, ki nekaj vedo. Zgradba, pri kateri sem delal, je rasla v oblake in kazala, da bo krasno poslopje. Pa trdno, da nikoli tega. Tako je vse kazalo, ker delali smo zelo počasi, menda samo zato, da bo vse bolj držalo. Nismo bili taki, kakor pri nekem zidarskem mojstru v Ribnici. Tam so hišo izgotovili in ta čas, ko je hitel podjetnik po denar, so pomočniki hišo držali, da se ni sesula.

Naš polir je vedno našel zame kakšno delo, da nisem postopal, pa da se nisem pretegnil. Pri par sto ljudeh, ki so imeli opraviti pri tisti zgradbi, s ni prav nič poznalo, če se je eden samo držal za ročico, kakor bi rekli. Škoda, da nisem počakal v Regini do dneva, ko so postavili smrečico na cimper in pili likof, kar je bilo gotovo še pred tisto zimo. Ampak kje sem bil jaz že takrat. Bom najbrže povedal, kako je to prišlo, da ni bilo mene na spregled, ko so v Regini pili likof, ko so postavili cimper tisti zgradbi, ki je bila gotovo

vovodje, Ivana Zorman, bo nudila Glasbena Matica še enkrat priliko Slovincem slišati in občudovati pesniška dela našega velikega pesnika — Prešerna. Sladak je užitek pri prebiranju pesniških verzov, a dvakrat slajši pa je, če so isti lepo bratsko prepevani. Naj naš narod še dolgo prepeva njmu v spomin.

Koncert bo v nedeljo, 6. novembra ob štirih popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnice so po dolarju. Vsi ste prav vljudno vabljeni.

E. S. član.

May Co. praznuje svojo zlato obletnico

Leta 1899 je David May nadzoroval delo, ko so devali dva nova napisa na N. R. Hull & Dutton Co. prodajalno za moške obleke in ženske potrebščine na Ontario cesti, južno od Public square.

Prvi napis se je glasil: THE MAY CO. Drugi: Pazite, kako bomo rasli.

Polkovnik May in Commodore Louis D. Beaumont, soustanovitelja danes tako obširnih prodajalen May Department Stores Co., Inc. in voditelja vspešne department trgovine v

Denver, Colo., sta bila takrat kupila trgovino v Clevelandu za okroglo \$300.000 v gotovini.

S 50 uslužbenci sta odprla trgovino v mestu, ki je štelo takrat 375.000 duš v prepričanju, da bosta uspela.

Danes šteje Cleveland 1.300.000 prebivalcev. Uslužbenci pri May Co., štejejo do 4.000, prodajniški prostor obsega več kot 1.100.000 štirjaskih čevljev in letni izkupicek je porastel na \$60.000.000. To dela May Co., največjo prodajalno v Ohio in eno najvažnejših organizacij od obrežja do obrežja z deveti-

mi trgovinami in več podružnicami.

Za Beaumontom je nastopil kot generalni manager l. 1904 Nathan L. Dauby, ki je še vedno izvršni uradnik pri 76 letih in pod katerega večjo roko je družba rasla. Mr. Dauby je priznan v deželi kot eden najboljših spretnih trgovcev.

May Co., ima klub "četrstoletnikov" s številom 303, v klubu 20-letnikov jih je pa 250. Prodajalcev šteje prodajalno od 4.000 do 6.000, najvišje šte- vilo navadno ob božičnem času.

ena največjih v Regini, takrat že. Pozneje so morda še katero postavili, pa ki ni bilo mene zraven vse od fundameta, niso najbrže nobene več scimprali teke. Enkrat bom stopil tje gori in si ogledal tisto moje "hišo" na vogalu te in one ulice, kaj vem katere, saj takrat tisti dve ulici še nista imeli imen, ko smo pa začeli postavljati hiše kar v gmajni.

Bili smo že v poletju, ko smo se zečer pogovarjali doma, kako in kaj bo jeseni in na zimo. Povedali so mi, da čim nastopi pozna jesen, se delavci organizirajo v skupine, si najamejo kakšno kolibo in se prepečajo do pomladi. Kar zija sem, ko sem poslušal. Pa zakaj tako, sem vprašal. Vidiš, ki ne veš nič, mi je povedal tovariš. Vse delo takrat poneha, ker je vse delo zunaj in tak mraz, da odpovešta kramp in lopata. Ker ni tovarren, morajo delavci pač preživeti zimo kakor morejo in znajo. Pomladi pa zopet kramp in lopato v roke. Kar so si čez poletje prihranili počasi ščipljejo čez zimo in če dobro varčujejo, ne porabijo vseh prihrankov. Ako je deset ali več "fantov" skupaj, da si sami kuhajo in perejo, saj jih ne stane dosti tako prezimovanje.

In kaj bo pa z menoj, sem vprašal ves v skrbih, ki si nisem mogel misliti, da bi se zakopal v kakšno koliko z drugimi in jim bil morda celo za kuharico. Gospodinja se je tedaj oglasila in zatrdila, da mene ne bodo pustili odtod. Da bo šla, je rekla, po vsem mestu, po trgovinah in povsod, kjer imajo kakšno delovno moč in vprašala zame, če bi me vzeli vsaj za hrano, če že za plačo ne. Nek drug pripraven način, da bi se lepo prebil skozi zimo, bi bil tudi ta, po moji sodbi, da bi "priskočil" na tisto farmo, če sem pa tiste- mu dekluč tako grozno povšeč.

Ampak ali ne. Če hočejo postavnega zeta, kar vprašajo naj, saj vedo, kje da sem. Saj ni treba ravno na ravnost pobarat. Malo od strani naj bi namignili, pa bi se zmenili in šli delat pismo, po katerem bi dala stara dva toliko in toliko dote in bale. Če dekle- ta pri hoji nekoliko zanaša, ne bo nič škodilo pri delu na farmah. Molzla bo že in prašičem stregla, pa kokušim in kruh zamesila. Druga dela pa itak ni na farmah. Najhujše je menda tedaj, ko vozijo gospodarji pse- nico v mesto in ga cepajo na vse mile viže.

Tako sem računal jaz, če bi se ravno primerilo, da bi me kdo vprašal in ne bi stikal za odgovorom. Čudno, nihče me ni vprašal v tisto smer. Pa nič, kar sami naj jo imajo ali naj jo pa ti stemu Angležu dajo, ki je nosil tako šobo takrat, ko sva se peljala na ogled in sem moral jaz dekluča prenašat, sebi v dopadajenje, Angležu pa v napotje.

Gospodinja je šla nekega dne po trgovinah in prišla nazaj popoldne vsa uspešana. Nič ne bo, je rekla. Vsak je vprašal, je rekla, če znam angleško. Osl, kar gredeč se bom naučil! Rekla je, da ne bo odnehala, dokler ne bo vprašala v sleherni prodajalni.

Lepo je bilo to od nje, ampak meni ni nič pomagalo in začel sem mi je dozdevati, da se ne bo prav izšlo, če bom jaz tukaj zime čakal. Kam pa naj grem? Na Menišijo! O, joj, tje pa ne, samo tje ne, ko niti za vožnjo nimam dovolj, nikar tistega milijona, brez katerega se ne prikazem na Menišijo. Že zaradi Blaznovce Mice ne, ki bi takoj zadržala, čim bi se prikazal domov: "Aha, ga vidite! So ga že spodili! Po šupi so ga poslali, le meni verjemite! Je že katero našpil, da je moral pobrati šila in kopita. Joj joj, kako čudno se ta svet obrača, dekluč!..."

Torej če domov ne, kam pa, vas vprašam?

KANADSKA

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPERZa hip smo šli pogledat
v Kanado

(Nadaljevanje)

Prej je bilo tako špotvanje, ko sem jim rekel, da bi rad nekoliko prigriznil za dojučnik, zdaj so pa hoteli naročat vsi po vrsti, da se je kar kadilo. Seveda, saj je šlo vse na račun starega. Kakopak in menda ja!

Kadar sem jaz kje na potovanju, ne pojem dosti. Da imam le dobro naložen krožnik za zajtrk, da imam dojučnik, precej kosila, nekaj malice in dobršno večerjo, pa imam kmalu zadosti. Micko sem svaril, naj ne je preveč, da se ne bo zredila, da ji ne bo nobena obleka prav. Tudi lepo ni za ženske, če so debele, pravijo taki, ki nič ne vedo. Čudno, tudi Micka mi večkrat poje, naj nekoliko bolj gledam na svojo figuro. Da gledam, ji odjeztljam, saj sem vsako jutro pred ogledalom.

Prostor, kjer smo otepovali dojučnik je bil majhen, pa zelo čeden. Skoro vilice bi mi bile padle iz rok, ko nam naenkrat zadoni tam od gramofona slovenska plošča, to se pravi slovenska melodija: Pojdi z menoj na morje veslat... Micko sem silil, naj jih gre vprašati, če so naši, pa ni hotela, jaz pa tudi ne. Vidiš, sem ji očital, morda so naši in bi se naročili na Ameriško Domovino, midva bi dobila provizijo in se en par spotoma, pa bi se lepo zastopili vozili po svetu. Ti boš pa biznes ronala, ti, kadar mene ne bo, sem ji očital, da je tak fetiš in ne mara denarja, ki se ji kar sam ponuja. Ob vse bomo, sem tarnal.

Ona pa nazaj, da ker je krotka in ponižna se ne sili naprej, ampak daje prednost meni, in da se tak biznes itak samo modrim šika. Poleg tega pa, je rekla, vidi zapisano tamle, da je lastnica tega prostora "aje-ris" in da je tista plošča prišla samo zato sem, ker je lepa melodija, da vabi ljudi noter. Pa naj bo po njenem, saj sem vedel, da bo razadnje njena obveljala. Kaj naj prideva v Kanado tako, da bova trobo držala in gledala vsak v svoj kraj? Kaj bi pa rekli, Kanadci!

Od tam naprej sem poslal Micko in našega prestolonaslednika na zadnji sedež, jaz sem pa prisedel spredaj k vozniku, da mi bom pot kazal, kakor sem rekel. Po teh krajih sem že vozil pred leti in marsikatera hiša mi je bila poznana od zunaj, nekatere pa tudi od znotraj, kjer so še vedno točili. Včasih smo se močno ustavljali, ker smo hodili v Kanado večino brez žensk in smo bili brez tistega sitnega nadzorstva, ki venomer vpije: "Ali se greste že spet nace-jati!"

Odprl se nam je razgledalec preko Erie jezera. Obročje se je razprostiralo pred nami v ogromnem loku, vse posejano s skladišči in velikimi tovarniškimi dimniki. Od daleč smo videli največjo delavnico za lokomotive na svetu, Lackawanna, kmalu zatem se pa že kaže pristanišče Buffalo. Promet je bil vedno bolj živahen in le počasi smo vozili naprej. V Buffalo smo pripeljali ob enajstih, torej smo rabili od Clevelanda komaj 4 ure. Voznika sem pohvalil ter mu pripomnil, da sem

ga dobro izmuštral svoje čase. Vedel pa sem, da če bi mene ne bilo na avtu, da bi on prišel v tih urah, posebno še, ker avto ni njegov. Kakor tista dva voznika, ki sta imela vsak svoj par, pa niso mogli speljati v klanec, tepsti jih pa nista hoteli, ker so se jima živili smilile. Pa sta zamenjala, da je vsak vzel v roke drugo vprego in potem sta pa mltila po njih, kar se da in sta izpeljala.

Kar nekam pomladil sem se, ko smo vozili po znanih ulicah v predmestju Buffalo. Oh, kolikokrat smo vozili tukaj. Prav take hiše so še ob straneh, prav tako zamazane in zaprašene, kot takrat. Vseenoakrog same tovarne in iz dimnikov se kadi, da človeku jemlje sapo.

Kmalu zagledamo ob desni napis: To peace bridge! Sledili smo napisom in vozili proti "mostu miru," kjer smo nameravali preiti v Kanado. Je veliko boljša voznja kot pa če bi vozili skozi Buffalo naravnost do Niagare. Pred mostom smo se natočili gazolina do vrha, ker je v Kanadi dražji, potem pa zapeljali proti mostu. Ustavi nas stražnik in vpraša: kam! V Kanado ha obisk za en dan. Odkje da smo, če smo ameriški državljani. Da smo, kakopak. Jaz sem moraj pokazati državljanski papir, kar sem povedal, da sem bil rojen v Evropi. Našim, ki so rekli, da so rojeni v Ameriki, so verjeli. Bogve, če bi bili meni verjeli, ako bi se bil zlagal. Morda, to da si nisem upal. Pitali smo eno šestico za vsako osebo šranje čez most in na kanadski strani smo stopili v pisarno in zapisali, kakšen avto imamo in kaj je vse na avtu, pa smo bili potrjeni in z odprtimi rokami sprejeti v lepi Kanadi. Pred 36 leti sem prvič stopil na kanadsko tla, potem pa še velikokrat, ampak vselej samo za kratek obisk. Ne vem, kar zdi se mi, da pridem kot domov, kadar se pripeljem v Kanado.

Od Buffale gradijo zdaj široko cesto nevarnost proti St. Catherine. S tem bodo odrezali ves dolg ovinek čez Niagaro, kadar bo cesta gotova. Zadržali smo ob vodi po kanadski strani v smeri proti Niagarskim slapom.

Dopisi in drugo

Hiša je kakor bi bila
kastrola brez žlice

Prince Edward Island. — Eno leto je že minilo odkar sem prekorščil ocean in se nisem še nikoli oglašil v javnosti. Najprej se morava z Jakcem pogovoriti, kako bo z računom, ker mi je že potekla tista letna pogodba zastran lista. Pa mislim, da se bo z menoj prav lahko pobotali, saj vem, da mora biti zelo krotak, ki ga ona zmeraj pomalem zmiva, pa kar lepo potrpi, kakor farmarski konj. Sitno bo s tem računom, ker moram upravi kar natišem povedati, da nimam nič več denarja, še celo naposodo bi ga nekaj rad, če bi se dalo.

Z nekimi prijateljem sva si namreč kupila farmo. Preveč draga ni bila, ker je že vse skuljeno na svetu. Lackawanna, kmalu zatem se pa že kaže pristanišče Buffalo. Promet je bil vedno bolj živahen in le počasi smo vozili naprej. V Buffalo smo pripeljali ob enajstih, torej smo rabili od Clevelanda komaj 4 ure. Voznika sem pohvalil ter mu pripomnil, da sem

Naročnikom v
Kanadi!

Knjigo "Črna maša" lahko naročite pri Miss Anici Dolenc, 1007 Lakeshore Rd., New Toronto, Ontario.

"Zgorej" dobri z menoj. Prosim vas, da mi pošljate Ameriško Domovino poslej na sledeči naslov:

Joseph Bresar
c/o Alexander McDonald
Afton Road, lot 36
Prince Edward Island,
Canada.

Mrtvi vstajajo!

Veteran, Alta. — Sodnji dan bo, ali pa še kaj hujšega. Za g. Ambrožiča iz Malverna ne bi zadnje mesece niti počenega groša več ne dal. Kaj se je reževe neki pripetilo, da ni več glasu o njem. V svoji preprostosti sem si že predstavljal, kako je postal žrtev ameriškega tempa; prav gotovo ga je aeroplan povozil. Prihrumel je sredi noči nad njegovo farmo in se iz neznanih vzrokov zrušil na njegovo hišo, ki se je seveda takoj vnela in zgorela z vso vsebino — vključno g. Ambrožičem. Bog sprejmi njegovo osmojeno dušo v svoj raj, njegovim ožganim kostem pa dodeli pripraven prostor v kanadski krtini, a ne pregledobno, tako da se bo njegova duša lahko izpuhtela od vstajenja, da ne bo krehal tam pred vesoljno sodnijo.

V takem pogrebnem razpoloženju me je našel njegov dopis v Ameriški Domovini zadnje dni. Človek obrača in Bog pa obrne in obrnil je tako, da je g. Ambrožič živ in zdrav ter najmanj 20 let mlajši, kakor bi se dalo sklepati po njegovi propagandi za Kneippovo metodo "flikanja" starih mehov. Iz vsega srca mu privoščim njegovo novorojeno zdravje, ki si ga je priboril s pustim prelivanjem vode.

Jaz bi rekel, da je k njegovemu zdravju precej prispevala g. Ambrožičeva s svojo tri vogale podpirajočo skrbnostjo in najbrže je tudi kanadsko kuhinjsko ožarje prispevalo po svojih blagodejnih močeh.

Torej, g. Ambrožič! Pravi-te, da Vas farma zadržuje od pisanja. — K temu res nimam kaj pripomniti, kvečjemu to, da ste našli zelo pripraven odgovor ali lepše povedano — opravili. Kako pa se Vam je kaj letos obnesla farma? Prej-snet, pri nas v tem koncu Al-berte je slaba žetev letos. Ječ-men smo kar pokosili in zložili v kupe in bo za klajo. Pšeni-ca se ne vidi iz plevla in na prvi pogled izgleda kakor ajda doma pri nas, oves pa ravno ta teden žanjemo z vezilnico — pa je tudi žalostno delo. Dva-krat žalostno; prvič je oves tak-ko redek kakor Kitajčeva bra-da, drugič pa mašinerija. Tu-kajšni kmetje ne znajo ali pa nočejo svojih strojev negova-ti, pa ki so vendar njihova de-sna roka; kaj dešna roka — sto dešnih rok. Žitna kosilnica slu-ži največ en mesec v letu svo-jemu plemenitemu namenu. O-stalih 11 mesecev pa stoji na kraju njive zapuščen na istem mestu, kjer je padel iz nje po-slednji snop, izpostavljena de-žju, snegu in prahu.

Pride leto okrog in ko je tre-

ba zopet žeti, se začne križev pot krpanja, vezanja v žico in in kletve. 50 akrov ovas bi moralo biti v 2 dneh igrane na tleh v snopju in zloženega v kope. Toda kaj — napravila sva z gos-podarjem tri runde okrog nji-ve, so že odnehali zarjaveli in razmajani vijaki. Sledi celo po-poldne dela, da se nedostatki popravijo. Drugo jutro gre ma-lo bolje in sva od samega vese-lja pozabila mazati, pa se je razjedlo par zobatih koles. Zo-pet en dan pauze, da se nabavi nova kolesa. Tretji dan pa sva zavozila v malo višji oves, pa so se polomile letve pri vetre-njači, ki nagibajo žito k rezil-lu. Ko je naposled že šlo h koncu se je pa zlomila ena od ročic, ki ravnaio in sklajajo bilke v snop. To je bilo gošpo-darju že dovolj. Nervozno je zamahnil z roko: Pustiva to fli-ko, se jo bo že pokosilo ob ka-ki priliki...

Usta je imel že popolnoma nagrabljena za kletev, a začel pa le ni, ker je vedel, da bi se potem morda tudi meni sproži-lo in bi ga zopet daleč posekal, kakor vselej, kadar pride do kaj podobnega. Gorenjci smo pač taki — radi molimo pa men-da tudi radi kolnemo, to pa menda zato, da ni nikjer zame-re. Naveličan do kraja, sem se vseeno zlezel pod kosilnico in odstranil zlomljeni del ročice in sva to le s polovico stroja srečno dokončala ovseno žetev. Snopje od zadnje postaje tega križevga pota so bili res ma-lo bolj pri enem koncu povzra-tili, kar pa nič ne de, da le toli-ko časa drži dokler ne spusti, pa bo dobro.

Seno je že tudi že vse poko-šeno v stegove zloženo — brez kose, grabelj in lesenih vil. Po-kosil je stroj, pograbil stroj, samo sušilo se je ob isti peči kakor naše gorenjsko seno. Na vrhu kupa sem pa imel besedo jaz in sem ravnal in tlačil seno kakor sem hotel. Sena je bilo preko sto voz in stogi so visoki kot nebotičniki. Lahko mi ver-jamete, ko sem staj na zadnjem najvišjem stogu, sem se popolnoma razločno slišal harfe in petje angeljčkov v nebesih. Pa kataro so rezali? Tisto "Oh, da b' še tovariš Pepe bil med nami, potem bi bili šele mi ka-joni pravi..." Meni so od sme-ha ušle vile iz rok in prav žal mi je bilo, ko jo je primahal sv. Peter in jih nagnal spat.

Najboljše izmed vseh pridel-kov sta se obnesla zelje in pa krompir, ki sem ju jaz imej v oskrbi. Krompir se bo že zma-šil v klet, toda kam z zeljem? Gospej sem predlagal, naj se ga zriba in skisa. Tukaj oči-vidno kislje zelje ni preveč v modi in me je najprej vpraša-la, kako se to naredi, da nastane iz zelja "sauerkraut." Pa sem ji lepo od kraja do konca razložil cel kompliciran proces. Prvo je treba imeti ploč z noži za ribanje zelja, drugič veliko kad, tretjič krožnik soli s ku-mino pomešane, četrtrič — kdor ima najbolj umazane noge ima tedaj najboljše priliko, da si jih dobro omije pri tlačenju ze-lja, in petič na vrhu vsega pri-de velik in težak kamen (ne kamenček) za slučaja hude-ga vetra.

Vsa ta komodija ji ni bila nič kaj preveč všeč in sem moral začeti ponovno ofenzivo za kis-lo zelje, da mi je dovolila pois-ka in mi v ta namen izbrala lonec za tri galone, češ, dovolj ga bo za eno zimo. Kaj? Tale

piskerček za celo zimo in še kanadsko povrhu? Toliko ga pri nas na Gorenjskem za frust-tik skuhaajo.

Spominjate me, da bo zdaj enkrat konec mojega kontrak-ta in da se naj kaj v Ontario pokažem. S kontraktom jaz nisem imel nič opravka. Sem pač svobodoljubljen demokrat — kakor cigan, ki si ne pusti ve-zati svojih rok in nog s kon-traktom. Jaz sem prišel samo na obisk k stricu, ki pa me je že važnih vzrokov poslal dru-gam, da se naučim farmarske vede. Kako pa me bo dobil na-zaj, se pa ne ve. Prav lahko ne bo šlo. Da bi pa hodil v Onta-rio, o tem pa še govora ni. V Ontario prežgajaj ustajate! Ko n. pr. g. Ambrožič v Mal-vernju z nevoljo poslušal peteli-novo petje in z zaspanimi očmi žmiri v vzhajajoče sonce, takrat se jaz tukaj v Alberti šele po-štemo v listje zarijem. Najraje bi se še dalj od sonca odmak-nil tja proti Vancouverju in še dalje čez Pacifik, da bi enkrat prišel v tisto srečno Indijo-Ko-rofandijo, kjer vstajajo samo takrat, kadar je res največja nujnost. Potem pa, bi bil sre-čen kakor Korošec, ki pravi: "Tri dni dež in tri dni noč pa tisto dežvo, k' je b'va snoč." Popolnoma izključeno pa tudi ni, da bi se videli kje v Toron-tu, ki postaja "Kanadski Spit-tal."

Imam namreč srečko neke tukajšnje loterije katere glav-ni in edini dobitki je avtomobil. Srečo imam, če se leveda, kaj-kaj ga dobim in če imate ka-kega debelega v svinjaku — v klobase z njim, da bom videl, kakšne so pri Ambrožičevih. Jaz sem namreč "stoprocento" siguren, da bo avtomobil moj in ko bom postal lastnik avta, bom pa itak vsako nedeljo pri-šel v Toronto k maši. Števil-ka, ki mi bo prinesla srečo, je 2610. Ali niso to simpatične številke? Le pogledajte zdaj: 2 pomeni dva para koles, 6 pome-ni šest cilindrov pri motorju, 1 pomeni debelo drevo na cesti in ničla pomeni glavni vhod v bolnišnico. Po tej razlagi šte-vilki mislim, da nisem mogel do-biti boljše in bolj sigurne šte-vilke kot sem, ker sem prepri-čan, da bo avto moj.

Za zaključek moram skočiti še malo preko meje v Neraz-družene države v New York med resnične nebotičnike in tja čez veliki most v Brooklyn, tja, kjer se je izgubil moj dra-gi prijatelj iz Spittala, g. Ja-nez Ravnikar, ki je tudi nedav-no "priemigriral" v Ameriko. V svojem pozdravnem dopisu v Ameriški Domovini je samo skromno omenil, da se je bil v New Yorku izgubil in je moral vprašati policaja — Why? Ta njegov "why" bi jaz želel ne-koliko raztegniti, kakor se na primer razteguje komarja, ka-dar delajo slona iz njega. Km. (Op. pred. Dopisnik! Oprosti-te, zadnji del dopisa smo vsled pomanjkanja prostora izpusti-li, ker je ta dopis že itak pre-mačeej obširen, da bodo morali drugi dopisi počakati druge iz-daje.) Torej pozdravljen gos-pod Ravnikar in vsi ostali Slo-venci.

Max Musić.

Slovenci v Kanadi —
darujemo za dr. Janežev
rentgenski sklad.

Toronto, Ont. — Stara na-zelo priporočam, da se vsak prav tako kriv razdejanja ka-fant in vsako dekle naroči na godni dan obdarujemo starše,

brate, sestre in prijatelje. Pred nami pa je velik godovni dan, če se smem tako izraziti, naših bratov in sester po veri in tudi po krvi, ki so se iz ljubezni do Boga in neumrjotih duš žrtvo-vali in zapustili vse ter se po-dali kot poslanci naše duhovne matere, svete katoliške Cerkve na daljna misijonska polja. Ta godovni dan naših misijonar-jev je veliki misijonski praznik — misijonska nočelja.

Tudi mi Slovenci imamo mi-sijonske poslance, ki so izšli iz našega malega naroda in neka-teri celo iz naše begunske srede. Med temi zadnjimi je tudi nam vsem poznani misijonski zdrav-nik-lajik dr. Janež. Kdo ga ne pozna? Saj se je skupno z na-mi boril za ohranitev najdraž-ji svetlini našega naroda. Z nami skupaj je preživel Vetrinjsko tragedijo, bil z našimi brati — mučenci vrnjen, pa se srečno rešil smrti ter skupno z nami potem delil grenke dne-ve begunstva.

Božja Previdnost ga je v le-tu 1945 otela gotove smrti, za-to da ga je vodila tja, kjer je bila potreba po slovenskem zdravniku največja, v sloven-sko misijonsko bolnico v gors-tem Čaotungu na daljnem Ki-tajskem. V tej bolnišnici dr. Janež že leto dni vrši svoje ve-liko in težko poslanstvo mi-sijonskega zdravnika. V svoji nenavadni sposobnosti in spre-mnosti, že žanje velike uspehe. Toda pri težkem in odgovor-nem delu velikega Samarijana mu primanjkuje modernih in-strumentov, zlasti nadvse nuj-no mu je potreben rentgenski aparat, če hoče zavljenje us-pešno bršiti.

Slovenski misijonski prija-telji v zaledju so se odločili, da kljub težavam tujine, v katerih se nahajajo, podvzamejo ple-menito nalogo — organizira-nje denarnega sklada za dr. Janežev rentgenski aparat. Na-mi bomo za sklad gre hitro napre-jali. Da pa mi v Kanadi ne bi bili na zadnjem mestu, smo se mi-sijonski prijatelji dogovorili, da napravimo za to misijonsko nedeljo med slovenskimi fanti in dekletji po vsej prostrani Ka-nadi to plemenito zbirko. Slo-venci! Darujmo v ta sklad kot v zahvalo Bogu, da smo se rešili mučne in negotove do-be taboriščnega življenja ter da smo srečno dospeli v časno novo domovino.

Res da gre še marsikomu ze-lo trda, toda veliki zgled dr. Janeža, ki se je odpovedal u-dobnosti zdravniškega poklica v civilizirani deželi zato, da se v misijonski deželi žrtvuje za najbednejše, naj omečja naša srca, da bomo z veseljem kaj več žrtvovali.

Zbirka naj se završi po vsej Kanadi, kjer so slovenski be-gunci, na misijonsko nedeljo in v osmini. Kjer je več skupaj naseljenih, naj se eden žrtvu-je in prične z zbirko; kjer pa ste raztreseni, pa naj vsak sam v pismu pošlje. Denar pošlje-te najkasneje do nedelje Kri-stusa Kralja na sledeči naslov:

Frank Turk, 169 Garden Ave., Toronto, Ont., ali na naslov: Dr. Jakob Kolarič CM, St. Mary's Mission House, 131 Birchmount Rd., Toronto, Ontario.

Kakor drugi narodi, tako tu-di mi podprimo naše slovenske misijonarje, zlasti pa še na le-tošnje misijonsko nedeljo da-rujmo čimveč v dr. Janežev rentgenski sklad.

Frank Turk.

Op. Vsem Slovincem v Ka-nadi sporočam, da sem prev-zel zastopstvo vsega lista, mesečnika "Duhovno življenje" s prilogo "Katoliški Misijoni." Celoletna naročnina za oboje stane za Kanado 7 dolarjev in bogata dva tako duhovno bogata

verska mesečnika, ki jih izda-jajo slovenski duhovniki v Ar-gentini. Kdor se želi nanovo naročiti, naj sporoči na na-slov: Frank Turk, 169 Garden Ave., Toronto, Ont.

OPAZKE IN PRIPOMBE

(Nadaljevanje s 2. strani)

deti, da se ljubezen ne da pri-siliti.

Radoveden sem, kaj porečejo na Gottwaldovo prisilno ženi-tev češkega naroda s Sovjetijo naši sopotniški kapitani in "in-telektualci" na lawndalskih ozarrah in na Šenklerju. Pred dobrim letom bi ga bili ne-dvomno pohvalili, češ, tako se vzbuja razredna zavest in iz-pričuje ljubezen ljudstva do Sovjetov. Se reče, preden je kominformška banda brcnila napihnjene hostarskega mar-šala iz svoje srede.

Sedanji clevelandski župan Burke je dober župan in Ed Kovačič je dober koncilman. Zato ju bomo v novembru po-novno izvolili za nadaljni dve leti. In jaz mislim, da je bolj pametno, dobre mestne uradni-ke ponovno izvoliti vsaki dve leti kakor čakati štiri leta, pre-den poteče službeni rok slabe-mu županu ali zanikernemu od-borniku. Na to se spomnite, preden boste glasovali za ali proti amendmentu k mestne-mu čarterju za podaljšanje službene dobe župana in me-stnih odbornikov na štiri leta.

Bivši urednik komunistične-ga Daily Workerja, Louis Bu-denz pravi, da tvori "kore-nine" ameriškega komunisti-čnega gibanja tuji komunisti kakor zloglasni Eisler, ki "par-tiji" komandirajo iz podganjih lukenj; "deblo" gibanja so člani "partije", ki se gibljejo v dnevnih svetlobi; dočim so "veje" ameriškega komunizma — yep, uganili ste! — sopotni-ki. Budenz se torej vedno, saj je bil dovolj dolgo član ame-riškega komunističnega ge-ne-ralnega štaba.

Tone Garden je hud na Mo-skvo. Pa ne zato, ker je ko-munistična; o ne, tako se mu pa ni posvetilo! Tudi ne zato, ker po njenem ukazu padajo velike in majhne tovariške gla-ve na Madžarskem in Češkem ali ker skuša Gottwald zatreti katoliško cerkev! Če bi Tone-tu pogledali v dušo, bi videli, da nima nič proti takšnim čist-kam in preganjanju. Kar ga je razkačilo, je samo to, da so moskovski komunisti proti nje-govemu milencu, samozvane-mu nadkomunistu maršalu Ti-tu.

Jaz sem vedno pod vtisom, da je bila nesreča za napredni ta-bor, ko je Tone Garden odlo-žil majnarski kramp in lopato. Zdaj pa sem prepričan, da bi se ne mogel manj razumeti na kramp in lopato kot se razume na politiko! Prosveta bi bila na profitu, če bi imela za gl. urednika navadnega štirinoga-tega sivca, ki bi vsaj tajprajter pri miru pustil in prepustil urejevanje razsodnejšim gla-vam.

Obsodba, ki je zadel enajst naših komunističnih voditeljev v New Yorku, je bila pravična in zaslužena. Ljudje, katerih življenjski cilj je uničenje ame-riške demokracije in uvedba teroristične "ljudske pravice", so v bistvu, teoriji in v praksi zarotniška banda, ki nima no-bene pravice do legalne protek-cije kot politična stranka. Prav je, da se z zarotniki postopa kot z zarotniki! Prav tako bi bilo treba stopiti na prste so-zednikom, ki zavestno in pre-mišljeno pomagajo zarotnikom pri njihovem rovarskem delu! Tisti, ki diramit prižge, je

Peter Kopriva

POLOM

POSLOVENIL VLAD, LEVSTIK

Polkovnik de Vineuil se je mahoma pojavil na križempotju, nepremično sedeč na svojem konju, velik in bled kakor kip brez upnosti; žival se je grozila v jutranjem hladu in je stala s široko odprtimi nosnicami, obrnjena v stran, kjer so grmeli topovi. Dvajset korakov zadaj je plapolala polkova zastava, vzeta iz svojega toka, ki jo je nosil podporočnik-zastavonos; v mehkem belem hlapi tega kakor zasanjanega neba in bila podobna sliki slave, ki drhti in izginja. Od zlatega orla je tekla voda in trobarvena svila, zračneta od dima, preluknjana od starih ran, vezena z imeni zmag, se je zdela, kakor da prebledeva; edini križ častne legije, privezan na zastavin trak, je pošiljal v to zabrisanost življenjske svojih emaljastih tramov.

Zastava in polkovnik sta izginila, potopljena pod novim valom megle, bataljon pa je korakal vse naprej, ne da bi vedel

V BLAG SPOMIN
SESTE OBLETNICE SMRTI NASEGA
NIKAR POZABLJENEGA
SINA IN BRATA

CPL. JOSEPH GRAINAR

ki mu je kruta vojna ugasnila mlado življenje dne 18. okt. 1943

Zares je bila težka bol, ko vzel te nam je vojni grom; komaj si začel živeti, pa že si moral v vojni umreti.

Spavaj v grobu, dragi sin, dokler angel te zbudi, takrat spet veselje bo, ko se v raju snidemo.

Zalujoci ostali:

OCE, MATI, BRAT in SESTRE
Cleveland, Ohio, 18. okt. 1949.

nje se je nadaljevalo. Vedeli niso niti, ali obračajo sovražniku hrbet ali obraz. Negotovi šumi so včasih prihajali iz megle, in neznatnosti: drdranje koles, teptanje tolpe ljudi, in oddaljeni peket konj. Bila so gibanja čet, ki jih je zakrivala megla, razvijanje 7. armadnega zbora, ki je ravno zavzemal bojne postojanke. Toda že nekaj časa se je zdelo, da prihaja para lažja, nego je bila prej. Cunjice so odletavale kakor mušljine, odkrivale so se proge obzorja, dasi še kalne in mračno modre kakor globoka voda. V eni teh jasnih lis so se videli kakor truma pošastnih jezdecov mimojezdenci polki afriških lovcev iz divizije Margueritte. Trdno sedeči na sedlih, v vojnih jopičih, s širokimi rdečimi pasovi, so priganjali svoje konje, suhe živali, napol izginjajoče pod raznovrstno prtljago. Prihajal je škadron za škadronom; prihajajoči iz negotovosti, vračajoči se v negotovost, so se zdeli, kakor da se razlivajo pod tistim drobnim dežjem. Očividno so bili v na-

potje, in so jih pošiljali dalje kam, ter niso vedeli česa početi z njimi, kakor se je godilo že izza pričetka vojske v vseh rečeh. Rabili so jih komaj kot razglednike, in jedva se je razvijala bitka, že so jih pošiljali iz doline v dolino, dragocene in nerabne ob enem. Maurice jih je gledal, misleč pri tem na Prospera. "Na!" je zamrmral. "Nema-

potje, in so jih pošiljali dalje kam, ter niso vedeli česa početi z njimi, kakor se je godilo že izza pričetka vojske v vseh rečeh. Rabili so jih komaj kot razglednike, in jedva se je razvijala bitka, že so jih pošiljali iz doline v dolino, dragocene in nerabne ob enem. Maurice jih je gledal, misleč pri tem na Prospera. "Na!" je zamrmral. "Nema-

MALI OGLASI

Cena \$7,800

Prijazna hiša za 1 družino na E. 102. St. severno, izgotovljeno 3. nadstropje, ves trd les v tleh, 3 garaže; jako trdno zgrajena. Za podrobnosti vprašajte Sarah Jackson, MU 1310. (206)

Stanovanje iščejo

Slovenski zakonski par z 2 otrokoma, eden šolskih let, drugi 4 leta, išče 4 ali 5 neopremljenih sob, bodo skrbeli za hišo, kdor ima kaj primerne, naj pokliče EX 3913. —(204)

Pohištvo naprodaj

Naprodaj je peč na plin za kuhinjo, dalje peč na premog za gretje, miza in 4 stoli, okrogla miza za jedilno sobo, Martinov pralni stroj komaj 7 tednov rabljen, Frigidaire električna ledenica. Vprašajte na 1231 E. 61. St. —(Oct. 14, 18)

MAKE

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
YOUR BUY WORD

Perhaps you need vitamins. If you do, you want vitamins that are—
Potent, Easy and Convenient to take, Economical. Each One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule contains the full basic daily quantities of five vitamins, whose requirements in human nutrition have been established.
Take one capsule every morning and you can forget about vitamin supplements until the next day. That's CONVENIENCE. Pay for only one capsule each day. That's ECONOMY.
GUARANTEE: Your money back if, after taking a single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day for thirty days, you are not entirely satisfied. Be sure to ask for One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCIS ZULICH, agent

Zavarovalnica vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pobištvo

IVanhu 4221

1816 NEFF ROAD

MALI OGLASI

Soba s kuhinjo

Vnajem se odda opremljena soba s kuhinjo, pripravna za zaposlen zakonski par ali 2 dekleti. Vprašajte na 15443 Calcutta Ave. zgorej v Collinwoodu. —(308)

Sobi se oddasta

Odda se opremljena soba in kuhinja. Pripravno za mlada poročenca. Vprašajte na 6018 Glass Ave. (205)

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOLUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresti

nečlanom po 5% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih

Za pojasnilo in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

Pridelalec iz domačega vrta ji tolaži domotožje. — Elizabeth Loasby, Amerikanka, ki je živela tri leta v Angliji, je pridelovala na svojem vrtu ameriško sočivje in povrtnino, da si je tako lajšala domotožje. Nekaj teh pridelkov je razstavila na "Olympic Flower & Country" razstavi v Londonu. Razstavila je sladko koruzo, "egg plants," lima fižol in buče.

G. WHISKERS

Ženitbena ponudba

Slovenec, star 50 let, ameriški državljan, ima stalno delo v Clevelandu, Ohio, želi znanja z samsko Slovenko v starosti 40 do 45 let v svrhu ženitve, najraje katero iz begunskih taborišč. Ponudbe s sliko je poslati na upravo Ameriške Domovine pod naslovom "Državljan." Tajnost strogo zadržana. —(206)

Mi pripravimo

ZDRAVILA

za Evropo

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

Hiše naprodaj

Pod \$6,000 vsaka, 2 za 1 družino vsaka, moderni na velikem lotu, zidana garaža v prijetni collinwoodski naselbini. Zelo dober kup.

B. J. Hribar

GL 9545 ali GL 2500

(206)

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike
Šopke in cvetlice lahko
brzjavimo na vse kraje
Andy, Albin in Fred Thomas
(Tome), lastniki
15800 Waterloo Rd.—IV 3200

"COME ON OVER

...and get

Domestic-ated
NOW!"

Find out how easy and how fine home sewing can be with a modern Domestic Sewing Machine! It's simple and satisfying with such "Make-you-want-to-sew" features as forward and reverse sewing... four-point feed that guides the material straight and true... "tailor-made" buttonholes... plus all the frills and refinements you can name. Come in for complete demonstration.

PORTABLES AND
CABINET MODELS
\$109.95
Small Down Payment

FREE OFFER!

Come in and ask for the new book "How to Make Curtains, Draperies and Slip Covers" — it's free. And ask to see the new Domestic Sewing Machine we have on display too — see how much simpler and easier you can sew with a new Domestic.

FREE HOME DEMONSTRATION!

Let us show you the advantage and lower cost of a Domestic Machine

24 MONTHS TO PAY!

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 ST. CLAIR AVENUE

JOHN SUSNIK

—AND THE WORST IS YET TO COME

—in najhujše šele pride

Ga nič ne žgače. — Bradati kozel se navadno ne pusti prijemati vsakomur, posebno ne, da bi se kdo igral z njegovo mehko brado. Dve in pol leti stara Carolyn Bateman pa je vizjerna in kot izgleda je kozel kar zadovoljen, ko mu brado gladijo mehke Carolynine ročice.